

ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Л. П. РАДЧЕНКО, канд. екон. наук, доц.,
проф. кафедри економічної теорії, фінансів і обліку
*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків*

Покращення добробуту населення в багатьох країнах світу, реалізація завдань забезпечення сталого соціально-економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності національних економік в умовах сучасних глобалізаційних викликів неможливі без розробки та здійснення стратегії інноваційного розвитку в державній макроекономічній політиці. Аналіз розвитку світової економіки свідчить про те, що в рейтингах конкурентоспроможності на світових ринках найвищі місця демонструють економічно розвинені країни на підставі реалізації інноваційних чинників. Однією із сучасних проблем розвитку України є те, що не тільки не відбувається нарощення, але й існуючий інноваційний потенціал використовується неефективно. Разом з тим, наближення можливостей зайняття гідних позицій України в глобальній економіці значною мірою залежать від підвищення рівня конкурентоспроможності українських товарів та послуг, відповідно від зростання рівня інноваційності національної економіки.

В умовах нових тенденцій розвитку світової економіки та глобальних викликів, зокрема кризової ситуації, пов'язаної із пандемією від COVID-19, відбувається зниження економічного зростання світової економіки у 2020 році з 2,5% до 0,6%. На загальносвітовому рівні економічна ситуація близька до рецесії, а збитки світової економіки можуть досягнути 2,7 трлн. дол. [2, с. 21]. На думку директора-розпорядника МВФ Кристаліни Георгієвої, протягом наступних п'яти років криза може коштувати 28 трлн. дол. втрат для ВВП в світовій економіці. Епідемія коронавірусу розвернула глобальну економіку у зворотному напрямі, зокрема, різко зросли показники безробіття, бідності та суттєво підвищився ризик для економік країн із низьким доходом [1].

За даними таблиці 1, країни, які здійснюють інноваційний розвиток як пріоритетну тенденцію, мають високий рівень конкурентоспроможності національних економік і високий рівень добробуту населення. В цих країнах національна економіка є більш сталою та успішною, вона має більший запас витривалості, і державне регулювання засобами макроекономічної політики демонструє свою ефективність. В Україні ж попри проголошені національні стратегії, програми, так і не вдалося забезпечити пріоритетність інноваційного розвитку, а на цій підставі зробити прорив у розвитку економіки. Про це свідчать незадовільні позиції щодо конкурентоспроможності українських товарів та інноваційності національної економіки, низькі показники рівня життя населення, що й відбивається в її рейтингах серед країн світу за показниками: глобальний індекс інновацій, глобальний індекс конкурентоспроможності, індекс людського розвитку.

Таблиця 1 – Рейтинг країн світу та позиції України в глобальних вимірах у 2019, 2020 рр.

Країна	Валовий національний дохід на душу насел. 2020р., (дол. США за ПКС 2011р.)	Рейтинг країн за індексом людського розвитку (HDI) 2020р. (із 189 країн)	Рейтинг країн за глобальним індексом конкурентоспроможності (GCI), 2019р., (із 141 країни)	Рейтинг країн за глобальним індексом інновацій (GII), 2020 р., (із 131 країни)
Норвегія	68059	1 (0,954)	17 (78,1)	20 (49,29)
Швейцарія	59375	2 (0,946)	5 (82,3)	1 (66,08)
Німеччина	46946	4 (0,939)	7 (81,8)	9 (56,55)
Гонг Конг, Китай	60221	4 (0,939)	3 (83,1)	11 (54,24)
Сінгапур	83793	9 (0,935)	1 (84,8)	8 (56,61)
США	56140	15 (0,920)	2 (83,7)	3 (60,56)
Японія	40799	19 (0,915)	6 (82,3)	16 (52,70)
Франція	40511	26 (0,891)	15 (78,8)	12 53,66)
Польща	27626	32 (0,872)	37 (68,9)	38 (39,95)
Російська Федерація	25036	49 (0,824)	43 (66,7)	47 (36,32)
Україна	7994	88 (0,750)	85 (57,0)	45 (36,32)
Молдова	6833	107 (0,711)	86 (56,7)	58 (33,41)

Джерело: складено автором згідно з даними джерел: [3; 4; 5].

Практична реалізація стратегії інноваційного розвитку економіки України має орієнтуватись на світові тенденції, збільшуючи загальний обсяг асигнувань на науково-дослідні та науково-технічні розробки, створюючи умови для стимулювання бізнесу щодо інноваційної діяльності та фінансування науково-технічних інноваційних проектів.

Література:

1. В МВФ порахували втрати світової економіки від епідемії COVID – 19. MediaSapiens. URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/25729/2020-10-15-tsina-koronavirusu-v-mvf-porakhuvali-vtrati-svitovoi-ekonomiki-vid-epidemii-covid-19/> (дата звернення: 13.01.2021).
2. Долбнєва Д. В. Вплив COVID-19 на економіку країн світу. Проблеми економіки. 2020. № 1 (43). С.21-26.
3. United nations development programme. Human development index 2020. URL: <http://hdr.undp.org/> (дата звернення: 19.01.2021).
4. World Economic Forum. The Global Competitiveness Report 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf (дата звернення: 19.01.2021).
5. WIPO. Global innovation index 2020. – URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf (дата звернення: 19.01.2021).